

POSTANOWIENIE

Dnia 14 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **P. D.**,
skazanego za czyny z art. 284 § 2 k.k. i in.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej, na posiedzeniu w dniu 14 listopada 2024 r.,
wniosku obrońcy skazanego o wstrzymanie wykonania
prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie
z dnia 16 maja 2022 r., II AKa 30/22,
zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie
z dnia 2 grudnia 2021 r., VI K 204/19,
na podstawie art. 545 § 1 k.p.k. w zw. z art. 532 § 1 k.p.k. *a contrario*,

p o s t a n o w i ł
wniosku nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 10 maja 2024 r. obrońca skazanego P.D. zwrócił się do Sądu Najwyższego z sygnalizacją potrzeby wznowienia z urzędu postępowania zakończonych wyrokami Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 16 maja 2022 r., II AKa 30/22, zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 2 grudnia 2021 r., VI K 204/19, w ramach którego P.D. został skazany za dwa czyny z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. oraz za czyn z art. 286 § 1 k.k. i art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. – za wszystkie te przestępstwa wymierzono mu

prawomocnie karę łączną 2 lat pozbawienia wolności. Jako podstawę do wznowienia postępowania z urzędu obrońca wskazał wystąpienie uchybienia z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. z uwagi na udział w wydaniu wyroku Sądu odwoławczego sędziego powołanego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3) – SSA X.Y.

Pismem z dnia 15 czerwca 2024 r. (data wpływu do SN – 8 lipca 2024 r.) obrońca skazanego zwrócił się do Sądu Najwyższego z wnioskiem o wstrzymanie wykonania wyroku do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia w sprawie o wznowienie z urzędu postępowania sądowego ze względu na ujawnienie się uchybienia wskazanego w art. 439 § 1 k.p.k. w postaci nienależytej obsady Sądu odwoławczego, albowiem wykonanie orzeczenia zależy od rozstrzygnięcia wniosku o wznowienie postępowania, a wykonywanie kary pozbawienia wolności pociąga za sobą nadmierne dolegliwości do skazanego i jego rodziny. Obrońca powołał się na zasadność wniosku o wznowienie i wystąpienie opisanego powyżej uchybienia za art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Podkreślił jednocześnie, że wykonywanie kary przez skazanego pociąga dla niego i jego rodziny negatywne skutki, które wykraczają poza typowe skutki izolacji penitencjarnej. Obrońca zaznaczył, że P.D. wymaga leczenia i wdrażania wobec niego kolejnych procedur leczniczych wynikających z dolegliwości natury psychiatrycznej, chirurgicznej i neurologicznej. W ocenie obrony skazany pozostając w warunkach izolacji jest pozbawiony możliwości prowadzenia leczenia na poziomie adekwatnym do stanu zdrowia i dającym szansę choćby jego utrzymania na aktualnym poziomie. Autor wniosku wskazał, że z uwagi na izolację skazanego nie doszedł do skutku jego planowany pobyt w szpitalu na oddziale neurologicznym. Ponadto obrońca podkreślił sytuację rodzinną skazanego – to, że jest on ojcem dwójki dzieci, w wychowaniu i utrzymaniu których aktywnie uczestniczył, a obecnie ten obowiązek spoczywa wyłącznie na ich matce, która jest osobą z problemami natury psychiatrycznej. Obrońca podniósł również, że zaistniała sytuacja spowodowała konieczność objęcia starszej córki skazanego opieką psychologiczną i pedagogiczną w szkole, do której uczęszcza. Obrońca załączył dokumentację na okoliczność sytuacji zdrowotnej i rodzinnej skazanego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek obrońcy skazanego o wstrzymanie wykonania wyroku nie zasługiwał na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy zaznaczyć, że w postępowaniu w przedmiocie wznowienia postępowania stosuje się odpowiednio art. 532 § 1 k.p.k., stanowiący podstawę do wstrzymania wykonania wyroku w postępowaniu kasacyjnym. Dlatego też na gruncie postępowania wznowieniowego aktualne pozostają stanowiska dotyczące wstrzymania wykonania wyroku wypracowane w ramach postępowania kasacyjnego.

Należy więc zaznaczyć, że wstrzymanie wykonania prawomocnego orzeczenia na podstawie art. 532 § 1 k.p.k. (stosowanego odpowiednio na podstawie art. 545 § 1 k.p.k.) ma charakter wyjątkowy. O zastosowaniu tej instytucji powinien przesądzać bardzo wysoki stopień prawdopodobieństwa uchylenia orzeczenia, przy jednoczesnym uznaniu, że jego wykonywanie przed zakończeniem postępowania spowodowałoby wyjątkowo dolegliwe i w zasadzie nieodwracalne skutki dla osoby, której orzeczenie dotyczy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 2024 r., IV KO 10/24).

Dokonywana na potrzeby rozpoznania wniosku analiza pisma zawierającego sygnalizację potrzeby wznowienia postępowania i akt tej sprawy doprowadziła Sąd Najwyższy do konkluzji, że nie ziściły się przesłanki do wstrzymania wykonania wyroku w trybie art. 532 § 1 k.p.k. w zw. z art. 545 § 1 k.p.k. Skarżący wskazuje, że w składzie Sądu Apelacyjnego zasiadała sędzia powołana na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3). Jednakże sam fakt powołania do pełnienia urzędu sędziego sądu powszechnego w procedurze, o której mowa powyżej, nie jest wystarczający do uznania, że w sprawie zaistniała bezwzględna przyczyna odwoławcza (por. uchwała składu połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., sygn. BSA I-4110-1/20, OSNK 2020, z. 2, poz. 7; uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., sygn. akt I KZP 2/22, OSNK 2022, z. 6, poz. 22). Natomiast kwestia zaistnienia podstawy uchylenia wyroku z art. 439 § 1 k.p.k., z uwzględnieniem okoliczności tej konkretnej sprawy, a także okoliczności związanych z nominacją konkretnego sędziego, będzie przedmiotem rozważań w ramach merytorycznego orzekania w przedmiocie wznowienia postępowania.

Powodu do wstrzymania wykonania wyroku nie stanowi również sytuacja rodzinna i zdrowotna skazanego. Jak słusznie podkreśla się w literaturze i orzecznictwie, jeżeli treść art. 532 § 1 k.p.k. miałyby być postrzegana jako kolejna instytucja, która służy do wstrzymania wykonania kary w postępowaniu wykonawczym tylko na podstawie przesłanek faktycznych, osobistych czy rodzinnych skazanego oraz określonych okoliczności, które czyniłyby odbycie kary nadmiernie dolegliwym w aktualnej sytuacji skazanego, to zbędne było jej lokowanie w rozdziale o kasacji (tak: J. Matras, w: *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, red. K. Dudka, Warszawa 2020, s. 1193; z orzecznictwa – por. np.: postanowienia Sądu Najwyższego z: dnia 22 kwietnia 2020 r., IV KK 127/20; dnia 8 grudnia 2021 r., IV KK 636/21; dnia 14 stycznia 2022 r., V KK 628/21). Nie budzi wątpliwości, że umieszczenie tej instytucji w postępowaniu kasacyjnym i jej odpowiednie stosowanie w postępowaniu wznowieniowym przesądza, iż jej zastosowanie warunkowane jest bardzo wysokim prawdopodobieństwem wznowienia postępowania, a nie sytuacją osobistą, zdrowotną czy rodzinną skazanego. Okoliczności dotyczące sytuacji zdrowotnej czy rodzinnej skazanego mogą jednak powodować skorzystanie przez niego z jednej z instytucji prawa karnego wykonawczego np. przerwy w odbywaniu kary pozbawienia wolności (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dni: 16 kwietnia 2021 r., V KK 59/21; 8 grudnia 2021 r., IV KK 636/21).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy doszedł do przekonania, że nie zachodzą w tej sprawie wystarczające podstawy do zastosowania nadzwyczajnej instytucji przewidzianej w art. 532 § 1 k.p.k. w zw. z art. 545 § 1 k.p.k. Dodać należy, że decyzja w tym względzie w żadnym razie nie przesądza ostatecznego rozstrzygnięcia potrzeby wznowienia z urzędu postępowania, którego dotyczy sygnalizacja obrońcy skazanego.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia.

WB.

[a.ł]

